

Fővárosi Ítéltábla

A határozat száma: 17.Pf.20.313/2023/5.

A felperes:

felperes (felperes címe.)

A felperes képviselője:

Dr. Floszmann Anita ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

alperes (alperes címe)

Az alperes képviselője:

Nagy-Kozák és Pátzay Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Nagy Gábor ügyvéd)

A per tárgya:

háztársári közös vagyon megosztása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

20.P.21.171/2020/100.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] Az elsőfokú ítélet szerint a felperes a megváltoztatott keresetében kérte
- az ingatlanügyi hatóság megkeresését a településli helyrajzi számlú, felperes címe. szám alatti ingatlanra (a továbbiakban: perbeli ingatlan) a 26/140 arányú tulajdonjoga ráépítés jogcímén való bejegyzése iránt, az alperes 1/1 tulajdoni hányada törlésével és 114/140 tulajdoni hányada visszajegyzésével egyidejűleg, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,
 - az bank Zrt. korábbi II. rendű alperesnek a 26/140 tulajdoni hányada ráépítés jogcímén, az alperes 26/140 tulajdoni hányada törlésével egyidejű bejegyzésének tűrésére kötelezését,
 - az ingatlanügyi hatóság megkeresését a perbeli ingatlanra a felperes 44,5/140 arányú tulajdonjoga házastársi közös vagyon jogcímén való bejegyzése iránt, az alperes 44,5/140 tulajdoni hányada törlésével és 69,5/140 tulajdoni hányada visszajegyzésével egyidejűleg, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,
 - a II. rendű alperesnek a 44,5/140 tulajdoni hányada házastársi közös vagyon jogcímén, az alperes 69,5/140 tulajdoni hányada törlésével egyidejű bejegyzésének tűrésére kötelezését,
 - az alperessel közös házastársi vagyonának megosztását, a 14. tételszámú perbeli ingatlan 140/140 tulajdoni hányadának 101.118.240 forint, a 6. tétel alatti cég3 Kft. 100% üzletrésznek 3.000.000 forint, a 7. tétel alatti cég2 Kft. 100% üzletrésznek 9.500.000 forint, a 11. tétel alatti rendszám1 forgalmi rendszámú Audi A4 személyautónak 3.000.0000 forint értéken az ő; az 1. tételszámú Tátra teherautónak 700.000 forint, a 2. tételszámú Pocket bike kismotornak 50.000 forint, a 3. tétel alatti Kawasaki krosszmotornak 717.500 forint, a 4. tételszámú vadászfegyvernek 800.000 forint, a 8. tétel alatti cég4 Kft. 100% üzletrésznek 3.000.000 forint, a 9. tételszámú cég5 Kft. 100% üzletrésznek 3.000.000 forint, a 10. tétel alatti bankbetétnek 20.000.000 forint, a 12. tételszámú Mitsubishi Pajero személygépkocsinak 400.000 forint és a 13. tétel alatti település2i helyrajzi szám2ú, halastó és kivett töltés megnevezésű ingatlannak 110.000.000 forint értéken az alperes tulajdonába adását,
 - az alperesnek 37.803.940 forint értékkiegyenlítés és annak 2014. március 20-tól a kifizetés napjáig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:48. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kötelezését,
 - az ingatlanügyi hatóság megkeresését a perbeli ingatlanra a 44,5/140 arányú tulajdonjoga házastársi közös vagyon megosztása jogcímén való bejegyzése iránt az alperes 44,5/140 tulajdoni hányada törlésével egyidejűleg, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,

- a II. rendű alperesnek a 44,5/140 tulajdoni hányada házastársi közös vagyon megosztása jogcímén, az alperes 44,5/140 tulajdoni hányadának törlésével egyidejű bejegyzésének tűrésére,
- a perbeli ingatlan közös tulajdonának megszüntetését, és az alperes 25/140 tulajdoni hányadának 29.044.260 forint megváltási ár ellenében a tulajdonába adását azzal, hogy a megváltási árat az értékkiegyenlítésbe beszámítja,
- az ingatlanügyi hatóság megkeresését a perbeli ingatlanra a 66,5/140 tulajdoni hányadának közös tulajdon megszüntetése jogcímén, az alperes 66,5/140 tulajdoni hányada törlésével egyidejű bejegyzése iránt, és az alperes ennek tűrésére kötelezését,
- a II. rendű alperesnek a 66,5/140 tulajdoni hányada közös tulajdon megszüntetése jogcímén, és az alperes 66,5/140 tulajdoni hányada törlésével egyidejű bejegyzésének tűrésére,
- az alperesnek értékkiegyenlítés jogcímén további 3.000.000 forint megfizetésére kötelezését.

[2] A keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 115. § (1) bekezdésére, 116. § (1) bekezdésére, 137. § (3) bekezdésére és 139. §-ára, valamint a Ptk. 4:57. §-ára, 5:37. §-ára, 5:83. § (1) bekezdésére és 5:84. §-ára alapította.

[3] Az érvényesíteni kívánt jogok és a kérelmek ténybeli alapjául előadta, hogy az alperessel 2000 telén költöztek össze, és 2001. szeptember 29-én házasságot kötöttek. Az életközösségük 2014. március 19-én szűnt meg. Az ingatlan-nyilvántartásban az alperes 1/1 arányú tulajdonaként nyilvántartott perbeli ingatlan telkét az alperes különvagyonából vették, és azon az életközösség alatt családi házat építettek. A ráfordításból 13.500.000 forint a különvagyonon kívüli ingatlan eladásából származott, így az ingatlan-nyilvántartáson kívül 26/140 arányú tulajdonjogot szerzett. A megosztandó közös vagyonba a vagyonmérleg 1-5. és 6-14. tétele alatti vagyonelemek tartoznak. A házassági bontóper időtartama alatt a Fővárosi Törvényszék bírósági közvetítője előtt a 76.Pkm.24.517/2017/22-1. számú okiratba foglalt megállapodást (a továbbiakban: közvetítői megállapodás) kötöttek többek között arról, hogy a házastársi közös vagyon megosztásáról legkésőbb 2018. május 31-ig külön szerződésben rendelkeznek. Ennek megfelelő külön megállapodással a 6. és 7. tételszámú vagyontárgyak a felperes, a 8., 9. és 13. tétel alattiak az alperes kizárólagos tulajdonába kerültek. A szerződésben a felperes kizárólagos tulajdonába adott cég2 Kft. üzletrészt a jegyzett tőkének megfelelő 9.500.000 forinton számolták el, amely már tartalmazza az alperes által nem teljesített 3.000.000 forint értékű apportot is. A közvetítői megállapodás nem minden tekintetben teljesült, ezért azt 2020. február 11-én felmondta.

[4] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a határozott időre kötött, lényegében teljes egészében teljesített és lejárt közvetítői megállapodás felmondása a Ptk. 6:213. § (1) bekezdése alapján fogalmilag kizárt. Teljesítés hiányában a felperes legfeljebb az elállást választhatná, vagy a szerződés teljesítése érdekében indíthatna polgári pert. A perindítása a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközik, miután tökéletesen ellentétben áll a közvetítői megállapodás megkötésekor tanúsított magatartásával.

[5] Azzal is érvelt, hogy a felperes részéről nem történt ráépítés. A perbeli ingatlan vásárlását és az ott végzett munkálatokat kizárólagosan az édesapja finanszírozta, és amikor az ingatlan elkészült, azt teljes egészében neki ajándékozta, így az ingatlan a különvagyon. Azt is állította, hogy az építési munkálatokhoz az anyagok jórészt egyfajta prémiumként és különféle juttatások formájában ingyenesen vagy kiemelkedő árengedménnyel tudta megszerezni neki az édesapja.

[6] Az egyes vagyontárgyak keresetben meghatározott értékét azért vitatta, mert az 1. tételszámú ingóság kizárólag „ócskavas” értéket képvisel, a 2. tételszámú az életközösség alatt ki lett dobva, a 3. tételszámú 200.000, a 4. tétel alatti 300.000 forint értéket képvisel, a 6., 8. és 9. tételszámú üzlet rész üzleti értéke nulla, a 7. tételszám alatti társaság cégértéke azonban 2014-ben nettó 390.000.000 forint volt. Azzal is érvelt, hogy a 10. tételszámú bankbetét az édesapja megtakarított pénze volt, amelyet a cég2 Kft. átmeneti pénzügyi nehézségei érdekében kért el tőle, majd azt visszafizette. A 12. tételszámú gépjármű üzemképtelen, már az életközösség alatt tönkrement, értéket nem képvisel, a 13. tétel alatti ingatlant 45.000.000 forint hiteltartozás terheli, a 14. tételszámú perbeli ingatlan értéke pedig az életközösség megszűnésekor 90.000.000 forint volt.

[7] Viszontkeresetben a felperest 24.401.297 forint és annak 2021. július 14-től a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

[8] A viszontkeresetét a Ptk. 4:37. § (1)-(3) bekezdésére, 4:53. § (1) bekezdés c) pontjára, 4:57. § (1) és (3) bekezdésére, 4:58. §-ára, 5:75. §-ára és 6:58. §-ára alapította. Annak alapjául előadta, hogy a korábbi II. rendű alperes felé fennállt közös bankkölcshozzájárulásnak az életközösség megszűnése utáni havi törlesztéseire, a végtörlesztésre és annak egyszeri díjára összesen 48.802.594 forintot fizetett meg, amelynek fele részét igényli a felperestől.

[9] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével az alperest a perbeli ingatlanra a felperes 32/100 arányú tulajdonjoga házastársi közös vagyon címén való bejegyzése, a saját 1/1 arányú tulajdonjoga törlése, és ezt követően a tulajdonjoga 68/100 arányú visszajegyzése tűrésére kötelezte.

A vagyonmérleg 1. tétele alatti ingóságot 700.000 forint, a 2. tételszámút 50.000 forint, a 3. tételszámút 458.750 forint, a 4. tételszámút 550.000 forint, a 10. tételszámút 20.000.000 forint, a 12. tételszámút 400.000 forint, összesen 22.158.750 forint értékben az alperes, a 11. tételszámút 3.000.000 forint értékben a felperes tulajdonába adta.

A perbeli ingatlan közös tulajdonát árverési értékesítés útján, 160.200.000 forint legkisebb árverési vételár mellett szüntette meg, amelyből a felperesnek 51.264.000 forint, az alperesnek 108.936.000 forint jár, és úgy rendelkezett, hogy magasabb vételár esetén a többlet a feleket 32%-68% arányban illeti. Kötelezte a felperest, hogy az ingatlant a sikeres árveréstől számított 30 nap alatt hagyja el az abban az ő jogán tartózkodókkal együtt, és azt kiürített állapotban bocsássa az árverési vevő birtokába.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt – 9.579.375 forint felperesnek járó ingóérték-különbözet beszámítása után fennmaradó – 14.821.922 forint tőkét.

Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2.000.000 forint perköltséget.

Az alperest 1.500.000 forint illetéknek az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlája javára, és 235.696 forint állam által előlegezett szakértői díjnak a törvényszék gazdasági hivatala külön felhívására való megfizetésére kötelezte azzal, hogy az alperes által előlegezett további perköltség az alperes terhére marad.

Az ítélet jogerőre emelkedése után megkeresni rendelte az ingatlanügyi hatóságot a perbeli ingatlanra a felperes 32/100 arányú tulajdonjoga házastársi közös vagyon és ráépítés jogcímén való bejegyzése, egyidejűleg az alperes 1/1 arányú tulajdonjogának törlése és a javára 68/100 arányú tulajdonjog visszajegyzése végett.

[10] A döntését az rPtk. 137. § (2) bekezdésére, a Ptk. 4:53. § a) pontjára, 4:57-58. §-ára, 4:60-61. §-ára, 5:37. §-ára, 5:83. § (1) bekezdésére és 5:84. §-ára alapította.

[11] A határozat indokolása szerint a felek a közvetítői megállapodás alapján két, ügyvéd által ellenjegyzett szerződésben a vagyonmérleg 6., 7., 8., 9. és 13. tétele alatti vagyontárgyakon fennállt közös vagyont megosztották. A megosztás miatt értékkülönbség nem mutatkozik, így e vagyontárgyakról ítéleti rendelkezést nem hozott, hanem a Ptk. 4:57. § (3) bekezdése alapján csak a rendezetlenül maradt igényeket bírálta el.

[12] A felperes a különvagyoni lakása 13.500.000 forint vételárának az építkezésre fordítását az édesanyja tanúvallomásával kívánta bizonyítani, aki a felperes állítását nem támasztotta alá, így az bizonyítatlan maradt. Az alperes különvagyoni állításait sem látta igazoltnak. Az édesapja 2016. október 5-i, géppel írt „Nyilatkozata” nem közokirat, így az abban foglalt nyilatkozat valóságát nem tanúsítja. Az okirati bizonyítékkal az alperes a tanúvallomást helyettesíteni nem tudta. tanú6, tanú1 és tanú2 tanúvallomása sem bizonyította, hogy az építkezést egészében vagy valamely részében az alperes édesapja pénzéből finanszírozták. Az alperes nem tudta igazolni – a telekárra tett felperesi beismerésen túl –, hogy az építkezésre az édesapja bármilyen összeget átadott. A „Nyilatkozatban” foglalt átruházást okirat, tulajdoni lap nem támasztja alá, ráadásul építtetőként sem az alperes vagy az édesapja szerepel a tervdokumentáción, hanem a felek kiskorú leánygyermekke. Mindezt az alperes különvagyoni állításait is bizonyítatlannak találta, és a tulajdoni arányok kiszámításánál kizárólag a perbeli ingatlan telek részét tekintette alperesi különvagyonnak. A kirendelt szakértő véleménye alapján az alperes különvagyonát 6/72, a közös vagyont 66/72 arányúnak számította. A kereseti kérelem korlátaira figyelemmel a felperes 32/100 arányú ingatlan-nyilvántartáson kívül szerzett tulajdonjoga bejegyzését rendelte el. Miután a felek egyike sem igazolta a teljesítőképességét, és a természetbeni megosztásra nem volt kérelmük, a társasházzá alakítást pedig a törvényszék sem tartotta célszerűnek, ezért a közös tulajdont árverési értékesítés útján szüntette meg.

[13] A még megosztandó ingóságok értékét „bírói mérlegeléssel”, az 1. és 2. tételszámú ingóságoknál a felperesi állítással egyezően, a 3. és 4. tétel alattiak esetén a felek által megjelölt értékek számtani átlagában határozta meg. A 11. tételszámú gépjármű értékét a keresetben megjelölt, nem vitatott értéken, a 12. tétel alattiét pedig azért a felperes által megjelölt értéken vette figyelembe, mert az alperes az általa állított értéktelenséget nem bizonyította. A 10. tételszámú bankbetétnél nem látta igazoltnak, hogy az nem tartozik a közös vagyonba, erre az alperesnek bizonyítási indítványa sem volt. Ezért azt a közös vagyonba tartozónak tekintette, és az alperes javára számolta el.

[14] A számítása szerint a megosztott 1., 2., 3., 4., 10., 11. és 12. tételszámú ingóságok értéke összesen 25.158.750 forint, egy fél jutója 12.579.375 forint. A felperesnél a 3.000.000 forint értékű 11. tételszámú ingóság van, ezért az alperes 9.579.375 forint ingóérték-különbséggel tartozik. Ezt beszámította a viszontkeresettel érvényesített 24.401.297 forint követelésbe, és így a felperes fizetési kötelezettségét 14.821.922 forintban határozta meg. Nem találta alaposnak a viszontkeresetet a tőkeösszeg után igényelt kamat tekintetében, mert a megtérítési igénynek esedékessége nincs, így fogalmilag kizárt, hogy a fél a teljesítéssel késedelembe essen.

[15] A 7. és 13. tételszámú vagyonelemek értékének a megállapítására indítványozott szakértői bizonyítást mint szükségtelent mellőzte, mert a felek az e vagyontárgyakon fennállt közös vagyont peren kívül megosztották.

[16] A perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányától függetlenül rendelkezett, miután a felek a közvetítői megállapodásban vállalták annak önkéntes végrehajtását, amely az alperes oldaláról nem valósult meg, így a perre kizárólag az alperes magatartása adott okot.

[17] Az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezésében az alperes elsődlegesen – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkört megjelölve – az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a Pp. 380. § c) pontja és 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

[18] A jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú ítélet érdemben helytelen, iratellenes, megalapozatlan és jogszabálysértő. A törvényszék tévedett, amikor az alperes édesapjának 2016. október 5-i „Nyilatkozatát” a Pp. 325. §-a, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 139. §-a, továbbá a közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet 60-66. §-ai ellenére nem tekintette teljes bizonyító erejű magánokiratnak, és az abban foglaltakat nem értékelte, a tényállást nem az alapján állapította meg. Az okirat rendkívül részletesen, gyakorlatilag tárgyévra lebontva a konkrét munkálatokat szakszerűen megnevezi, és azok költségét is megjelöli, így a „Nyilatkozat” a felperes valamennyi tényelőadását cáfolja. Az alperes állításait a teljes bizonyító erejű magánokirat igazolta, így a bizonyítási teher megfordult, és a felperesnek kellett volna bizonyítania az abban megjelölt tényelőadások valótlanágát. A „Nyilatkozatban” foglaltakat tanú2 és tanú1 tanúvallomása is megerősítette, és a Pp. 279. § alapján az elsőfokú bíróságnak mindezeket a többi bizonyítékkal és az egyéb peradatokkal együtt, egyenként és összességében is értékelnie kellett volna.

[19] Arra is hivatkozott, hogy a közvetítői megállapodásban a feltűnő értékaránytalanág miatti megtámadás jogáról kifejezetten lemondtak. A megállapodásban nem szerepel, hogy a 6., 7., 8., és 9. tétel alatti üzletrészeket ténylegesen a törzstőkén számolták volna el. A 7. tétel alatti üzletrész fele részét és a 13. tételszámú ingatlan 1/2 arányú tulajdonjogát azonos értékűnek tekintették, ezért az elsőfokú bíróságnak – szakértő kirendelése és szakvélemény hiányában – a 7. és a 13. tétel alatti vagyontárgyakat azonos értéken, és nem 9.500.000 forinton, hanem 50.000.000 forinton kellett volna elszámolnia.

[20] Azzal is érvelt, hogy a felperesnek a különvagyoni lakása eladásából származó vételár felhasználására tett állítását az édesanyja tanúvallomása is cáfolta, a felperes szavahihetőségét maximálisan megkérdőjelezte, és a törvényszéknek ezt is az értékelése körébe kellett volna vonnia.

[21] Fenntartotta, hogy az 1. tétel alatti Tátra billencs értéket nem képvisel, a 2. tételszámú kismotort a felek kidobták, a 10. tétel alatti bankbetét a kizárólagos tulajdona, az édesapja megtakarított pénze volt és azt neki vissza is fizette, a 12. tétel alatti versenyautó üzemképtelen, még az életközösség alatt tönkrement, értéket nem képvisel. A vagyontárgyak értékét a becsatolt okiratok és fényképek mindenben alátámasztják.

[22] Hangsúlyozta, hogy a perben nem volt lényegi bizonyítási kötelezettsége, a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a bizonyítás. Az elsőfokú bíróságnak őt erről a Pp. 237. § (2) bekezdése alapján az anyagi pervezetés körében ki kellett volna oktatnia. Ennek elmaradása is az elsőfokú ítélet teljes megalapozatlanságát támasztja alá.

[23] Visszautasította, hogy a perre kizárólag az ő magatartása adott okot. Az ellenkérelmében is rögzítette, hogy jelenleg is hajlandó a perbeli ingatlant a haszonélvezeti joga fenntartása mellett a két közös gyermeknek ajándékozni, de a felperes a perindítás tényénél fogva erre lehetőséget sem adott. A felperes továbbá a közvetítői megállapodástól eltérő, valamint a közvetítői eljárásban fel sem merült igényeket is érvényesít a perben. A perköltség ezért egyáltalán nem terhelheti.

[24] A másodlagos, hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy a törvényszék lényegében a tényállás-megállapítási kötelezettségének sem tett eleget. A ráépítés jogcímére alapított keresetet a BH.2006.7. 299. számú kötelező erejű határozatot figyelmen kívül hagyva teljesítette. A következetes bírói gyakorlattal és a Ptk. 4:58. §-ával ellentétesen a házastársi vagyontársaság elemeit nem egységesen, hanem kvázi „szétdarabolva” bírálta el. Jogszabálysértően, a Pp. 220. § (1) bekezdés a) pontjában megjelölt feltétel fennállta ellenére utasította el a 6. és a 7. tétel alatti üzletrészek életközösség megszűnésakor értéke meghatározására indítványozott igazságügyi könyvszakértő kirendelése, valamint tanú7 és tanú8 tanúkenti meghallgatása, és a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága megkeresése iránti utólagos bizonyítási indítványait.

[25] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett részének a helybenhagyását kérte.

[26] A fellebbezés nem alapos.

[27] Az ítéltábla a jogorvoslati kérelmet az alperes kérelmére a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[28] Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítéletnek a keresetet részben elutasító, valamint a viszontkeresetet 14.821.922 forintot meghaladó részében és a kamatok tekintetében elutasító rendelkezését nem támadta, ezért az elsőfokú ítélet ezen része a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

[29] A fellebbezés tükrében az ítéltábla előbb azt vizsgálta, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása indokolt-e.

[30] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet orvosolhatatlan formai hiányosságának tekintette, hogy a törvényszék a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget. Ezt azonban tévesen sérelmezte, mert a törvényszék a Pp. 346. § (4) bekezdése szerinti tényállás-megállapítási kötelezettségét az elsőfokú ítélet indokolásának [2]-[20] bekezdésében írtakkal teljesítette, a döntése alapul figyelembe vett konkrét tényeket megállapította. Mulasztás nem terheli azon az alapon, hogy az ítéletében megállapított tényállás eltér attól, amit az alperes helyesnek tart.

[31] Az alperes hatályon kívül helyezési oknak tekintette a felperes ráépítés jogcímére alapított keresetének téves teljesítését, és a házastársi vagyontársaságból eredő igények egységes rendezése Ptk. 4:58. § szerinti elvének megsértését. Ezen anyagi jogszabályok sérelme azonban kizárólag az anyagi jogi felülbírálat [Pp. 369. § (3) bekezdése] keretében sérelmezhető, a Pp. 380. § c) pontja és 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezésre nem vezethet.

[32] Az alperes az utólagos bizonyítás iránti indítványait a Pp. 220. § (1) bekezdés c) pontja alapján terjesztette elő (77. számú beadvány 4. oldal). A bizonyítandóként megjelölt tények azonban a felperes 68. sorszámu keresetváltoztatásával és az alperes 77. számú „ellenkérelem-változtatásával” sincsenek összefüggésben, azok a keresetlevélben

előterjesztett kereset és az alperes 9. számú írásbeli ellenkérelme alapján is adottak voltak, a jogvita keretei közé tartoztak. Az utólagos bizonyítás Pp. 220. § (1) bekezdés c) pont szerinti feltételei ezért nem álltak fenn. Másrészt az utólagos bizonyítás iránti indítványok – az alábbi [34] bekezdésben kifejtettekre figyelemmel – a perbeli jogvita szempontjából irreleváns tények bizonyítására irányultak, ezért ebből az okból sem lettek volna teljesíthetőek akkor sem, ha az utólagos bizonyítás megengedhető. Ha pedig mégis teljesíthetőek lennének, az elmaradt bizonyítás a másodfokú eljárásban is pótolható, ezért ez nem indokolja az elsőfokú eljárás megismétlését.

[33] Mindezek alapján az elsőfokú ítélet nem szenved orvosolhatatlan formai hiányosságban [Pp. 380. § c) pontja], és az elsőfokú bíróság nem vétett az ügy érdemi eldöntésére kiható olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú eljárás megismétlését vagy kiegészítését indokolná [Pp. 381. §], ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét –a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése] – érdemben bírálta felül.

[34] Az alperes a perbeli ingatlan egészét a különvagyonának állította. Azt, hogy a telket az alperes a különvagyonából vásárolta, a felek egyezően adták elő, ezért ezt a tényállítást a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján bizonyítás nélkül valónak lehetett elfogadni. A közös vagyoni vélelemmel [Ptk. 4:37. § (1) bekezdése, 4:40. § (1) bekezdése] szemben viszont az alperesnek állt érdekében a különvagyon szerzésének ténybeli alapjául előadottak bizonyítása [Pp. 265. § (1) bekezdése]. A joggyakorlat pedig következetes abban, hogy a különvagyon igény megítéléséhez nemcsak a különvagyon forrás meglétét, rendelkezésre állását, hanem annak a megtérítésre alapot adó felhasználását (jelen esetben az építkezésre fordítását) is kétséget kizáró módon kell bizonyítani (Pfv.II.22.194/2010/6-II., Pfv.II.21.961/2015/9. Indokolás [56], Pfv.II.20.253/2017/10. Indokolás [50], Pfv.II.20.299/2017/7. Indokolás [53]).

[35] A különvagyon bizonyításánál az alperes az édesapja 2016. október 5-i „Nyilatkozatának” tulajdonított perdöntő jelentőséget, amelynek bizonyító erejét az elsőfokú bíróság is vizsgálta. Kétségtelen, hogy az okirat – a Pp. 630. § (2) bekezdésére és az okirat készítésének időpontjára figyelemmel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 196. § (1) bekezdés c) pontja alapján – teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül, de ennél fogva is csak azt igazolja, hogy a kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette [rPp. 196. § (1) bekezdése]. A nyilatkozatban foglaltak valóságát azonban az okirat nem bizonyítja. Az elsőfokú bíróság ezért az okirat bizonyító erejét helyesen mérlegelte, az okirat tartalmát a többi bizonyítékkal és az egyéb peradatokkal együtt egyenként és összességében is értékelte, amelyről az ítélete indokolásának [62]-[64] bekezdésében számot is adott. Az ítéltábla mindezekkel egyetértett és osztotta azt a következtetést is, hogy az alperes a perben a különvagyon szerzést sikertelenül próbálta bizonyítani.

[36] Az alperes a fellebbezésben a 6., 7., 8., 9. és 13. tétel alatti vagyontárgyakkal összefüggő ítéleti rendelkezéseket a közvetítői megállapodással összefüggésben vitatta.

[37] A jogvita elbírálása során az elsőfokú bíróság és a felek is különös jelentőséget tulajdonítottak a bírósági közvetítő előtt kötött megállapodásnak, amely azonban semmiféle joghatás kiváltására nem alkalmas. A bírósági közvetítő előtt kötött megállapodás célja a perbeli egyezség megkötésének elősegítése, a megállapodásnak azonban a felekre nézve köté ereje nincs. A közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény (Kvtv.) 36. § (1)

bekezdése is úgy rendelkezik, hogy a közvetítői eljárásban létrejött megállapodás nem érinti a feleknek azt a jogát, hogy a vitás ügyben igényüket bírósági vagy választottbírói eljárás keretében érvényesítsék (és az alperes ellenkérelmében írtakkal szemben nem a közvetítői megállapodás teljesítése érdekében fordulhatnak bírósághoz).

[38] Másrészt, ha a közvetítői megállapodás alkalmas lenne joghatás kiváltására, abban a felek nem a házastársi közös vagyon megosztásáról, hanem arról rendelkeztek, hogy az abban foglalt tartalommal legkésőbb 2018. május 31-ig a megfelelő alakiságokkal rendelkező külön szerződést kötnek. A megállapodásuk így a Ptk. 6:73. § (1) bekezdése alapján előszerződésnek minősülne. A Ptk. 6:73. § (2) bekezdése értelmében azonban az előszerződést a szerződésre előírt alakban kell megkötni. A Ptk. 4:57. § (2) bekezdése alapján a házastársi közös vagyont megosztó szerződés akkor érvényes, ha azt közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalják. Mindezekből következően az előszerződést is ilyen alakban kell megkötni, és csak ezen alakiságok megtartása esetén érvényes [Ptk. 6:6. § (1) bekezdése]. Miután ez jelen esetben nem így történt, az előszerződés az alakiság megsértése miatt semmis, és ez az érvénytelenség a Ptk. 6:94. § (1)-(2) bekezdésére figyelemmel a felek akaratából sem orvosolható.

[39] Mindezt a közvetítői megállapodáshoz joghatás nem fűződik, a kereset és a viszontkereset elbírálásánál annak jelentősége nem volt. Az elsőfokú bíróság azonban helyesen állapította meg, hogy a peres felek a házastársi közös vagyont részben, a vagyonomérlegbe 6., 7., 8., 9. és 13. tétel alatt beállított vagyonelemek esetében a megfelelő alakiságok [Ptk. 4:57. § (2) bekezdése] mellett megosztották, ezért a Ptk. 4:57. § (3) bekezdése alapján a bíróság a perben kizárólag a rendezetlenül maradt igényekről rendelkezhetett.

[40] Az alperes a fellebbezésében azt is sérelmezte, hogy a törvényszék a közös vagyon megosztásánál az üzletrészek és a 13. tétele számú ingatlan forgalmi értékét a közvetítői megállapodásban foglaltakkal szemben nem tekintette egyenértékűnek. Az elsőfokú bíróság azonban a döntése során a közös vagyon szerződéssel történt részbeni megosztására tekintettel volt, a fellebbezésben sérelmezett vagyonelemeket az indokolása [57] és [71] bekezdéseiből kitűnően egyenértékűnek tekintette, és az értékiegyenlítés összegének a kiszámításánál azokat figyelmen kívül hagyta (indokolás [75] bekezdése). Az elsőfokú bíróságnak az alperes szakértői bizonyítás iránti utólagos indítványát azért sem kellett teljesítenie, mert a szerződésben meghatározott értékek a perben utóbb már nem voltak vitássá tehetőek.

[41] A fellebbezés a felperes különvagyoni lakása eladásából származó 13.500.000 forint vételárnak a perbeli ingatlan építkezésén történt felhasználásával összefüggő indokolást is tartalmaz, azonban az elsőfokú bíróság a felperes különvagyoni igényét bizonyítatlannak találta, a perbeli ingatlanon fennálló tulajdoni arányokat azt figyelmen kívül hagyva határozta meg, és a keresetet ebben a körben elutasította.

[42] Az ingóságok értékére nézve annyiban helytálló az alperes fellebbezése, hogy az ellenkérelemben az 1. és 12. tétel alatti járműveket értéktelennek tartotta, a 2. tétele számú kismotorról pedig azt állította, hogy az az életközösség megszűnésekor már nem volt meg. Az ingóságokat a felperes állította be a vagyonomérlegbe, az alperes azok meglétét, illetve értékét vitássá tette, ezért az állításait a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett bizonyítania. A bizonyítás nélkül megállapítható tények [Pp. 266. §] kivételével a perbeli

bizonyítást, különösen a szakértői bizonyítást az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a „bírói mérlegelés” nem pótolhatja, a bíróságnak a bizonyítás eredményét kell mérlegelnie [Pp. 279. §]. A felperesnek ebben a körben nem volt bizonyítási indítványa, ezért a két járművet nulla forintértéken kellett volna szerepeltetni a mérlegben, a kismotort pedig ki kellett volna abból hagyni.

[43] A 10. tételszám alatti 20.000.000 forint bankbetét esetében a másodfokú bíróság osztotta a törvényszék jogi álláspontját. Az alperesnek az volt a perbeli állítása, hogy a bankbetét az édesapja pénze volt, nem tartozott a közös vagyonba. Ezt az állítását azonban semmilyen módon nem bizonyította, arra bizonyítási indítványt sem ajánlott fel. Ezért a közös vagyonhoz tartozás vélelme [Ptk. 4:40. § (1) bekezdése] folytán e vagyonelemet is a közös vagyon részének kellett tekinteni.

[44] Mindezek ellenére a másodfokú bíróság az ingóságok körében sem változtathatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét az alábbiak miatt.

Egyes ingóságok kiesése, illetve a mérlegben alacsonyabb értéken való szerepeltetése esetén csökkenne a felek jutója, és az alperest terhelő értékkiegyenlítés összege. A törvényszék azonban a viszontkeresettel érvényesített alperesi követelés egy részét a felperesnek ítélt értékkiegyenlítés összegébe (9.579.375 forint) „beszámította”, ezért a 24.401.297 forint megfizetésére irányuló viszontkeresetet részben elutasítva 14.821.922 forint megfizetésére kötelezte a felperest. Az alperes viszont a fellebbezésében az elsőfokú bíróság „beszámítását” nem sérelmezte, és a viszontkeresetét részben elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést a fellebbezése nem támadta. Emiatt a fentebb már rögzítettek szerint a viszontkeresetét részben (9.579.375 forint tekintetében) elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés jogerőre emelkedett, melyet az ítéltábla a felülbírálati jogkörének a Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátai miatt nem érinthetett.

[45] Az alperes a fellebbezésben az elsőfokú perköltségben marasztalását is sérelmezte. A fellebbezési kérelme kizárólag a kereset elutasítására irányult, amelynek teljesítése maga után vonná a perköltségről szóló rendelkezés megváltoztatását is. A fent kifejtettek alapján azonban a fellebbezési kérelem nem volt teljesíthető. Az alperesnek pedig másodlagos fellebbezési kérelme nem volt arra, hogy ha a kereset elutasítása iránti fellebbezési kérelme nem vezet eredményre, az elsőfokú perköltség összegét a másodfokú bíróság hogyan és miként változtassa meg. A fellebbezési kérelemhez az ítéltábla kötve volt [Pp. 370. § (1) bekezdése], kifejezett fellebbezési kérelem hiányában az elsőfokú ítélet perköltségről hozott rendelkezéseit nem érinthette.

[46] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – az indokolás kiegészítésével – helybenhagyta.

[47] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az alperes a másodfokú eljárásban pervesztes. A felperes a Pp. 80-81. §-ára utalva kérte a másodfokú perköltsége megtérítését. A másodfokú perköltséget azonban a Pp. 81. § (2) bekezdésében írtakkal szemben sem határozott összegben, sem a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § vagy 3. § rendelkezéseire utalással, illetve a Pp. 81. § (5) bekezdése szerinti költségjegyzék előterjesztése útján sem számította fel. Szabályszerű

felszámítás hiányában pedig az ítéltábla a Pp. 81. § (3) bekezdése és 82. § (3) bekezdése értelmében az alperest a perköltségek megtérítésére nem kötelezhette.

[48] A másodfokú eljárásban pervesztes alperes köteles megtéríteni a részleges költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket [Pp. 102. § (1) bekezdése, 83. § (1) bekezdése].

[49] Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy a fellebbezési illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78.§ (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. november 9.

Dr. Gyuris Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kollár Zoltán s. k.
előadó bíró

Dr. Kovaliczky Ágota s. k.
bíró